

Compareixença de Joan Carles Gallego Herrera, Secretari general de CCOO de Catalunya, amb relació a la proposició de llei de transparència, accés a la informació pública i bon govern

Parlament de Catalunya, 22 d'octubre de 2014

Primer de tot, us volem agrair que ens hagueu convocat a comparèixer.

L'objecte de la proposició de llei que esteu debatent és clarament compartit per la nostra organització:

- L'opacitat informativa i la manca de transparència del Govern de la cosa pública és darrere de la greu crisi política i institucional que viu el nostre país, i genera una àmplia desafecció ciutadana en relació amb els seus representants públics i amb totes les institucions socials.
- Però no només això, l'opacitat i la manca de transparència genera un funcionament ineficient des del punt de vista econòmic, ja que afavoreix tractes i contractes no necessàriament validats perquè els seus plantejaments siguin justos ni per la correcta relació cost-benefici.
- I també introdueix elements de discriminació i de tracte injust en relació amb els drets de la ciutadania, ja que és aquesta opacitat la que empara tractes discriminatoris, favoritismes i clientelismes que van en sentit contrari al principi d'igualtat que aspirem a fer avançar.

És per això que creiem que és necessari i urgent que aquesta proposició de llei vegi la llum. Els casos de corrupció, de malversació de fons públics, de clientelisme i d'amiguisme han generat un greu malestar social i es troben també a la base de la crisi política i institucional que vivim i de la demanda social de canviar les coses.

CCOO, ja des de l'any 2004, plantejem propostes en relació amb la necessitat de regular la transparència pel que fa a les relacions econòmiques entre el Govern i les organitzacions sindicals i empresarials. Si repasseu els arxius del Govern, dels grups parlamentaris o del mateix Parlament trobareu els escrits que vam adreçar, l'any 2005, al president del Govern i a diversos consellers, al president de la Comissió de Transparència del Parlament, i als grups parlamentaris i als partits polítics. Són escrits on manifestem la inquietud, on fem propostes, on reclamem informació dels recursos que s'adrecen a les organitzacions sindicals i empresarials, on reivindicuem els espais de concertació i diàleg social, etc.

Des de l'any 2005 presentem, any rere any, els comptes auditats a la Sindicatura de Comptes de manera voluntària, explicitant la voluntat de transparència no només amb la reivindicació, sinó també des de l'exercici pràctic de transparentar els nostres comptes. Les qüestions que, en síntesi, reclamem són:

- Un marc institucional de reconeixement de les relacions entre el Govern i les organitzacions sindicals que reconegui la funció socioeconòmica dels sindicats d'acord amb l'art. 7 de la Constitució espanyola (CE) i que preveu també l'Estatut d'autonomia de Catalunya (EA) en l'article 45.
- El reconeixement del paper de participació institucional dels sindicats i la funció específica dels sindicats per representar interessos del diàleg social (DS) (art. 129 de la CE i art. 25.5 de l'EA).
- El reconeixement de la funció de col·laboració social dels sindicats per desenvolupar polítiques públiques, especialment en relació amb la normalització lingüística, la immigració, l'habitatge, la formació ocupacional (FO) i permanent, la cooperació internacional, etc. (art. 25.5 de l'EA).
- El respecte als criteris de representativitat i l'establiment d'espais de concertació social i d'instruments de participació institucional (art. 45.4 i 45.6 de l'EA).
- La regulació dels mecanismes de transparència pública dels recursos i la seva utilització.

En aquest sentit, la llei de transparència dona resposta a algunes d'aquestes demandes però, evidentment, no exhaureix les nostres peticions. És en aquest sentit que creiem que continua sent vàlida la demanda llargament explicitada d'establiment d'una llei de participació institucional (PI) de les organitzacions empresarials i sindicals (OE i OS, respectivament), en els termes que ja existeix a d'altres països de la Unió Europea, amb els quals ens volem homologar, o a d'altres comunitats autònomes. La llei de PI ha de donar resposta a la demanda de reconèixer el paper i la funció social dels interlocutors socials (OS i OE) i ha de fixar els àmbits, les formes i els criteris amb què aquesta s'ha de desenvolupar, ha de regular les contraprestacions econòmiques que suposa l'actuació d'organitzacions que actuen en representació d'interessos generals, ha de delimitar els marcs de col·laboració institucional, amb les possibilitats d'acords i convenis plurianuals, i ha d'establir els mecanismes específics de transparència, de rendiment de comptes i d'avaluació de les funcions corresponents.

Sens dubte, aquest no és l'objecte de la llei, però crec que cal preveure'n la necessitat i la utilitat social; també per superar la fase en què tothom està en entredit, el millor és regular amb claredat les obligacions, i fer-ho de forma transparent, no sigui cas que per no regular les obligacions acabem suprimint els drets i els instruments que han de garantir els drets dels treballadors i treballadores de forma autònoma.

La proposta de llei entenem que introdueix alguns elements que hem de valorar positivament, com és l'establiment de fórmules i regles per millorar la transparència de l'acció del Govern, les administracions públiques i les entitats que actuen amb recursos públics. Així mateix, regula l'accés a la informació pública i el registre de grups d'interès, cosa que valorem positivament, ja que l'existència de lobbys és una realitat que cal que sigui coneguda i regulada i que actuï a la llum

del dia; a més, ens parla del bon govern i del govern obert, entre d'altres qüestions.

Però voldríem aportar algunes reflexions en relació amb la proposta de llei que crec que es podrien tenir en compte:

- La llei regula el bon govern i el govern obert, cosa necessària, però que caldrà posar en relació amb la necessària reforma de l'Administració pública i la necessària dotació de recursos que permeti que l'Administració pugui dur a terme les obligacions que es plantegen en la proposta. Del contrari, correm el perill de quedar de nou en declaracions d'intencions.
- Sens dubte, un dels elements clau per al bon govern és garantir la major independència i professionalitat dels servidors públics, a partir del reconeixement de la seva funció i de la dignificació de la seva feina. Però no podem obviar que també cal preveure mecanismes de protecció als empleats i empleades públics que vulguin denunciar casos de corrupció, com succeeix als països més avançats, i aquest és un tema important que no em sembla veure'l recollit en la proposta de llei. I, evidentment, caldrà recompondre el deute social acumulat amb els treballadors i treballadores públics, que, aquests anys, han vist empitjorar les condicions de treball a conseqüència de les injustes i inútils polítiques de retallades.
- L'existència d'un organisme de control i garanties d'allò establert en la llei i de garantia dels drets de la ciutadania en relació amb els aspectes que es regulen és un element positiu, però hauríem de garantir-ne la plena independència i, en aquest sentit, no veiem clar que la seva dependència d'un o altre departament del Govern permeti garantir-ho.
- La transparència i la informació no es pot quedar simplement amb l'objecte i la quantitat de les subvencions, sinó que caldria introduir presentacions de memòria qualitatives que permetessin conèixer la utilitat social dels convenis o dels programes de col·laboració.
- Valorar positivament que el silenci administratiu s'entengui com que la sol·licitud està estimada, ja que això és una manifestació de respecte a la ciutadania, que evita situacions tan lamentables com "no donar-se'n ni per assabentat". En aquest sentit, s'hauria de limitar la possibilitat que una norma amb rang de llei pugui establir expressament un efecte desestimatori.
- Potser, amb independència d'una regulació específica del paper i de la funció de les organitzacions sindicals i empresarials, caldria referenciar amb claredat en aquesta llei el principi general de participació de les organitzacions sindicals i empresarials en les polítiques públiques que els afectin i el reconeixement de la seva funció i el principi de representativitat. Això podria ajudar a evitar que determinades accions de l'Administració o el Govern poguessin pretendre alterar la representativitat o volguessin condicionar les actuacions o les funcions d'aquestes organitzacions. També això podria facilitar que, qüestions tan elementals en

el context europeu del qual formem part —com la consulta prèvia dels projectes de pressupost del país, instrument cabdal que defineix les polítiques públiques—, sigui conegut i consultat en el tràmit previ al seu debat parlamentari i donar compliment al que s'explicita en l'article 45.6 de l'EA.

Sense més qüestions, resto a la vostra disposició per a qualsevol aclariment o qüestió que vulgueu plantejar, tot reiterant l'agraïment per haver-nos convidat a comparèixer.